

LINGGÄN

FRTA KNOWLEDGE
BUSINESS TRAINING & ADVICE

mei 2023

FRTA KNOWLEDGE webinars & coaching | www.frta.nl | E-mail: froelfsema@frta.nl

Het nog beter doen....

In April heb je kunnen lezen en ervaren over het goed doen, de goedheid. Ook is het achtvoudige pad aan de orde gekomen. Voortgaand op dit kwam er tijdens een conferentie over mededogen en geweldloosheid het volgende aan de orde:

Z.H. 14e Dalai Lama tijdens een conferentie over Mededogen en Geweldloosheid :

“Ik krijg vaak de indruk dat mensen een verkeerd idee hebben over wat er met een krachtig ego wordt bedoeld: mensen denken dat we geen krachtig ego zouden mogen hebben. Ik denk dat er twee soorten ego zijn en ook twee soorten verlangens.

Het ene soort ego vergeet dat een ander ook rechten heeft, en beschouwt zichzelf als belangrijker dan alle anderen. Dit soort ego dat anderen niet respecteert, dat anderen exploiteert en alleen maar denkt aan het eigenbelang is fout. Met dit soort egoïsme zullen we uiteindelijk verliezen en lijden. Daarom is dat gevoel van ‘ik’ een dom en negatief egoïsme.

Maar er is een ander soort krachtig ego, een gevoel van ‘ik’ dat zegt: “Ik kan het, ik kan helpen, ik kan anderen dienen.” Dat gevoel van ‘ik’ is heilzaam. Het is het ego van een bodhisattva dat een krachtig, vastberaden ego ontwikkelt: “Hoe lang het ook duurt, dagen, maanden, jaren, het is niets; al duurt het eeuwen, ondenkbaar lange perioden, ‘ik’ zal niet opgeven om te werken voor het welzijn van ontelbare aantallen wezens” [om hen uit het ontelbaar grote lijden te bevrijden, en hen naar het ontelbaar grote geluk van verlichting te leiden.]

Dit is onwankelbare vastberadenheid en zonder een krachtig ego kunnen we die houding niet ontwikkelen. Zo’n krachtig gevoel van ‘ik’ is heilzaam en dienen we te ontwikkelen.”

Shantideva wijst ons erop, in tal van verzen (bijvoorbeeld Vers 114 t/m Vers 118) dat, als we het ontwikkelen van een goed hart en van de verlichtingsgeest beschouwen als kwaliteiten die het waard zijn om eerbied aan te betuigen, we ook aan gewone wezens eerbied moeten betuigen.

Ze zijn het waard, want de grootsheid van een goed hart en van de verlichtingsgeest ontstaan dankzij gewone voelende wezens.

Wanneer we het verzamelen van positieve energie (verdienste) beschouwen als heilzaam, dan is de positieve energie die we verzamelen op basis van ons vertrouwen in de boeddha's, te danken aan de grootsheid van de Boeddha.

De positieve energie die we verzamelen op basis van het ontwikkelen van een goed hart en van de verlichtingsgeest te danken aan de grootsheid van gewone wezens. Daarom beweert Shantideva dat boeddha's en gewone wezens gelijk zijn (ze zijn beide een 'veld van verzamelen van positieve energie').

In feite, zo zegt Shantideva. Is het onmogelijk om de gewone wezens te danken voor hun goedheid, zo groot is hun goedheid. Zelfs als we de drie bestaanssferen vullen met materiele offergaven en die aanbieden aan de gewone wezens, dan nog zou dat niet voldoende zijn, zo groot is hun goedheid, omdat ze ons de kans bieden om positieve energie te verzamelen die ons helpt om vooruit te komen op het pad naar bevrijding en boeddhachap

Shantideva besluit met de opmerking dat alleen al vanwege hun vriendelijkheid jegens ons, het genoeg reden is om eerbied aan hen te betuigen en hen te respecteren. Positieve energie creëren is een voorwaarde om de verlichting te bereiken, in die, zijn boeddha's en gewone wezens gelijk.

Vers 113

De kwaliteiten van een boeddha worden evenzeer ontwikkeld in relatie tot gewone wezens als in relatie tot boeddha's.

Waarom respecteer ik gewone wezens dan niet Op dezelfde manier als ik de boeddha's respecteer?

In vers 113 stelt Shantideva dat, wanneer we dit ter harte nemen en gewone wezens van welzijn zijn, we de perfectie (verlichting) zullen bereiken.

Daarom zeggen de volledig verlichte boeddha's dat gewone wezens en boeddha's gelijk zijn, in die zin dat ze beide omstandigheden zijn die ons naar de verlichting leiden.

Waarom zouden we dan onderscheid maken tussen deze beide 'velden' en de volledig verlichte boeddha's prijzen, en niet de gewone wezens? Waarom erkennen we dan niet dat ook gewone wezens bijdragen aan onze kans om positieve energie te verzamelen?

Welbeschouwd zijn er zelfs meer mogelijkheden om positieve energie te verzamelen door onze omgang met gewone wezens dan door onze interactie met boeddha's.

In relatie tot de Boeddha verzamelen we positieve energie door vertrouwen in hen op te wekken, eerbied te betuigen en offergaven aan te bieden en dergelijke. Maar veel van onze beoefeningen om positieve energie te verzamelen kunnen we enkel doen in relatie tot gewone wezens.

Als we opnieuw willen worden wedergeboren met een waardevol mensenleven, dienen we morele zelfdiscipline te beoefenen met lichaam, spraak en geest en ons te weerhouden van het schaden van anderen, met andere woorden door ons te weerhouden van het begaan van de tien schadelijke activiteiten zoals doden, stelen, seksueel wangedrag, liegen, tweedracht zaaien en dergelijke. Dat kunnen we alleen doen in relatie tot gewone voelende wezens, niet in een vacuüm.

Dit geldt nog veel sterker als we bevrijding uit het cyclische bestaan willen bereiken. Bodhisattva's die boeddhachap nastreven om in staat te zijn voor de voelende wezens te werken, hebben nog meer kwaliteiten nodig zoals het ontwikkelen van liefde, mededogen en nog veel meer (de beoefeningen van vrijgevigheid, morele zelfdiscipline, geduld, enthousiaste volharding, meditatieve concentratie).

Al deze kwaliteiten kunnen we alleen ontwikkelen in contact met andere gewone wezens. Zo kunnen we inzien dat gewone wezens in feite meer bijdragen aan het verzamelen van positieve energie dan boeddha's.

Bijvoorbeeld: inzicht in de natuur van leegte

De wijsheid die de natuur van leegte realiseert is heel krachtig, en boeddhistische beoefenaars streven ernaar om die te realiseren (wijsheid, inzicht in de natuur van leegte, is de deur naar bevrijding en boeddhachap; "De goede kwaliteiten welke door bodhisattva's worden beoefend zijn in het kort: vrijgevigheid, morele zelfdiscipline, geduld, enthousiaste volharding, meditatieve concentratie, wijsheid, mededogen en de verlichtingsgeest.

Bodhisattva's die boeddhachap nastreven, hebben naast wijsheid veel kracht nodig, veel positieve energie, anders heeft hun directe realisatie van leegte wijsheid niet genoeg kracht om als een directe tegenkracht te dienen tegen de verduisteringen van alwetendheid in de geest (met andere woorden: hun geest te zuiveren van de meest subtiele verduisteringen die zijn achtergebleven door versturende emoties.

Als wijsheid niet wordt aangevuld met 'methode' - mededogen en de verlichtingsgeest - dan zullen er subtiele verduisteringen achterblijven in de geest.

Zelfs voor een blij en gelukkig leven in relatieve zin hebben we bepaalde factoren nodig zoals goede gezondheid, welvaart en sociale contacten.

Ook hier spelen gewone wezens een grote rol, want voor een goede gezondheid hebben we positieve energie nodig.

Voor welzijn en materiele rijkdom hebben we gewone wezens nodig, als we om ons heen kijken, zien we dat er nauwelijks voorwerpen in ons huis staan die niet zijn gemaakt door de inspanningen van heel veel gewone wezens, direct of indirect komen er mensen aan te pas om ze tot stand te brengen.

Voor een gelukkig leven hebben we ook goede vrienden nodig, interactie met andere mensen. Ook al brengen die relaties soms moeilijkheden met zich mee zoals ruzies, gevloek en getier, toch moeten we proberen vriendschappen te onderhouden om een gelukkig leven te kunnen leiden waarin we genoeg contact hebben met anderen.

Zo zien we dat deze drie factoren: **een goede gezondheid, materieel bezit, en vriendschap**, onlosmakelijk zijn verbonden met inspanningen door en samenwerking met anderen.

Zo komen we tot de conclusie dat gewone wezens qua vriendelijkheid voor ons een grote bijdrage leveren aan ons welzijn, en misschien een grotere rol spelen dan volledig verlichte boeddha's die alwetend zijn.

Niet alleen in ons dagelijks leven, ook wanneer we ons op het Pad begeven naar het boeddhachap, en zelfs tijdens het resulterende boeddhachap. Daarom is het goed dankbaarder te zijn voor gewone wezens dan voor boeddha's.

Vanuit een ander gezichtspunt kunnen we zien dat boeddha's, de volledig gerealiseerde wezens, hun realisaties volledig hebben volbracht en niets anders hoeven te doen dan gewone wezens te helpen.

Boeddha's werken spontaan voor het welzijn van voelende wezens.

We kunnen gewone wezens met al hun beperkingen niet genoeg waarderen, zelfs als we hun zwakheden, fouten, waanideeën en verstorende emoties in aanmerking nemen, omdat ze bijdragen aan ons welzijn. Daarom is dankbaarheid jegens hen op zijn plaats.

Wie is er vriendelijker voor ons, boeddha's of gewone wezens?

Shantideva's antwoord op deze vraag is: gewone wezens. In dit licht bezien is dat nog niet zo'n gek antwoord.

Met zijn uitspraak dat het 'veld' van boeddha's en het 'veld' van gewone wezens gelijk zijn, bedoelt Shantideva niet dat ze gelijk zijn in hun realisaties, maar dat ze gelijk zijn in die zin dat ze allebei onontbeerlijk zijn voor ons om positieve energie te kunnen verzamelen, een voorwaarde om de verlichting te bereiken.

In deze zijn boeddha's en gewone wezens gelijk.

